

Contents

Gendergerelateerd geweld – Overzicht hulplijnen, meldpunten, begeleidingen, vormen voor slachtoffers, daders en omstaanders (2025)	2
Inleiding	2
Wat is gendergerelateerd geweld?	2
Aanbod voor slachtoffers en hun omgeving.....	3
Hulplijnen.....	3
Meldpunten en klachten.....	4
Begeleiding en hulpverlening.....	6
Informatie en vorming.....	8
Stop Violence Brussels	10
Digitaal seksueel geweld – Wat kan je als slachtoffer doen?	11
Aanbod voor daders en/of hun omgeving	12
Vrijwillig aanbod	12
Aanbod voor justiciabelen	13
Aanbod voor slachtoffers én daders	14
Aanbod voor omstaanders	15

Gendergerelateerd geweld – Overzicht hulplijnen, meldpunten, begeleidingen, vormingen voor slachtoffers, daders en omstaanders (2025)

Inleiding

Gendergerelateerd geweld manifesteert zich in verschillende vormen, maar vormt altijd een aanslag op de integriteit van het slachtoffer en een schending van de grondrechten van een persoon.

De gevolgen van gendergerelateerd geweld, met name de invloed op fysiek, psychisch, seksueel, economisch en sociaal vlak zijn voor de slachtoffers vaak erg groot. Dit geweld is aanwezig in alle geleidingen van de samenleving en treft alle sociale categorieën. Gendergerelateerd geweld heeft ook een bredere impact op de samenleving.

Het gewicht van genderstereotypen, die maar al te vaak nog aanwezig zijn in onze samenleving, speelt een hoofdrol in de mechanismen van het ontstaan en in stand houden van verschillende vormen van gendergerelateerd geweld. Deze genderstereotypen hebben dan ook tot gevolg dat geweld wordt geminimaliseerd en gebagatelliseerd. Dit kan het risico om slachtoffer van geweld te worden verhogen.

De [Europese richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld](#) (2024) stelt onder meer in artikel 29 dat gebruikers naar behoren moeten worden geïnformeerd over het bestaan van en het aantal hulplijnen, onder meer door middel van regelmatige bewustmakingscampagnes.

Gezien de info over hulplijnen wat versnipperd is, geven we een overzicht in dit dossier en gaan we wat ruimer met een lijst van meldpunten. We zoomen ook in op het aanbod aan hulp en begeleiding en vormingen in Vlaanderen voor slachtoffers en hun omgeving; daders en hun omgeving; slachtoffers en daders samen en voor omstaanders.

We starten met een overzicht van wat gendergerelateerd geweld betekent, op basis van Europese regelgeving.

Wat is gendergerelateerd geweld?

In het [Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld](#) (p. 5-6), in werking getreden op één augustus 2014, wordt gendergerelateerd geweld tegen vrouwen gedefinieerd als geweld gericht tegen een vrouw omdat ze een vrouw is of geweld dat vrouwen buitenproportioneel treft. Het begrip vrouwen omvat hier ook meisjes jonger dan achttien jaar. Gendergerelateerd geweld wordt in dit verdrag erkend als een schending van mensenrechten en een vorm van discriminatie tegen vrouwen. Het kan leiden

tot fysiek, seksueel, psychologisch letsel of leed, en omvat ook economische schade of bedreigingen met geweld, dwang of willekeurige vrijheidsberoving.

De [Richtlijn \(EU\) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld](#) omschrijft geweld tegen vrouwen als alle daden van gendergerelateerd geweld die gericht zijn tegen een vrouw of een meisje omdat zij een vrouw of een meisje is, of die vrouwen of meisjes in onevenredige mate treffen, die leiden of waarschijnlijk zullen leiden tot fysieke, seksuele, psychologische of economische schade (p. 16). Geweld tegen vrouwen is een aanhoudende uiting van structurele discriminatie van vrouwen die voortvloeit uit historische gegroeide ongelijke machtsverhoudingen tussen vrouwen en mannen en is een vorm van gendergerelateerd geweld die voornamelijk aan vrouwen en meisjes wordt toegebracht door mannen (p. 2). Een definitie van gendergerelateerd geweld is niet terug te vinden in de richtlijn. De richtlijn trad op dertien juni 2024 in werking. In de richtlijn staat dat de lidstaten uiterlijk op veertien juni 2029 nationale actieplannen vaststellen voor het voorkomen en bestrijden van gendergerelateerd geweld (p. 33).

In het [Nationaal Actieplan in de strijd tegen gendergerelateerd geweld \(2021-2025\)](#) (p. 7-8) wordt gendergerelateerd geweld gedefinieerd als geweld tegen een persoon omwille van diens geslacht of gender. Vrouwen worden onevenredig getroffen door gendergerelateerd geweld. Het fenomeen maakt ook slachtoffers bij mensen wiens genderexpressie niet overeenkomt met wat algemeen wordt aanvaard als de norm door de samenleving. Dit geweld vormt een grote maatschappelijke uitdaging die diepgeworteld blijft in de ongelijkheid tussen vrouwen en mannen. De bestrijding van dit geweld rechtvaardigt daarom een alomvattende aanpak die is verankerd in het beleid voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.

Aanbod voor slachtoffers en hun omgeving

Hulplijnen

[1712](#) is een professionele hulplijn (bel, mail, chat) voor iedereen die vragen heeft over geweld, misbruik en kindermishandeling. Ervaren hulpverleners van de [Centra voor Algemeen Welzijnswerk](#) en de [Vertrouwenscentra kindermishandeling](#) staan je bij. Ze geven je informatie en advies of verwijzen je door naar verdere hulp. 1712 is gratis, verschijnt niet op de telefoonrekening en het is anoniem.

[Nupraatikerover](#) is een chatbox voor minderjarigen die vragen hebben over of slachtoffer zijn van [mishandeling](#) of [verwaarlozing](#) en iedereen die te maken krijgt met [seksueel geweld](#). Nupraatikerover.be is een initiatief van de [Vertrouwenscentra Kindermishandeling](#) en wordt bemand door medewerkers van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Brussel.

Sinds juli 2021 slaan de hulplijnen 1712 en Nupraatikerover.be de handen in elkaar en zorgen samen voor een aanbod voor meerderjarige slachtoffers van seksueel geweld. 1712 neemt onthaal, vraagverheldering en doorverwijzing op zich. Nupraatikerover.be biedt online anonieme trajecten aan.

Bij acuut geweld of nood aan dringende politiehulp bel je het **noodnummer 101** (dit nummer bel je niet om aangifte te doen).

Bij Tele-Onthaal kan je 24u/7d terecht. Het is een algemene hulplijn die constant bereikbaar op het nummer **106** (24u/7d) of chat via www.tele-onthaal.be (elke avond en woensdag- en zondagmiddag). Bij Tele-Onthaal staan vrijwilligers je bij, deze mensen hebben een basisopleiding en stage gedaan en worden bij hun engagement begeleid door de stafmedewerkers. Ook deze hulplijn is gratis en anoniem.

Bij zelfmoordgedachten kan je bellen naar **1813** of chatten (elke dag van 17u-00u, woensdag van 12u-00u) of mailen (antwoord binnen vijf werkdagen) met de [Zelfmoordlijn](#). Opnieuw is deze hulplijn gratis.

Awel is er speciaal voor kinderen en jongeren (anoniem bellen via **102**, mailen, chatten of praten via het forum). Awel werkt met getrainde vrijwilligers die je ondersteunen. Ook deze hulplijn is gratis en anoniem.

Child Focus tel. 116 000, mail: 116000@childfocus.org: over online veiligheid van kinderen en jongeren, seksuele uitbuiting van minderjarigen. Het gaat hierbij over seksuele misbruikbeelden van minderjarigen, de uitbuiting van minderjarigen in de prostitutie en online vormen zoals grensoverschrijdende sexting, grooming en sextortion.

Meldpunten en klachten

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) is bevoegd om seksisme te bestrijden. Ben je slachtoffer geworden van discriminatie, dan kan je dit melden bij het IGVM (homepagina: rechtsboven de knop 'doe een melding'). Het IGVM is ook bevoegd om slachtoffers van wraakporno bij te staan. Het IGVM neemt bijvoorbeeld contact op met aanbieders van online platformen om de inhoud te verwijderen als die in strijd is met de wetgeving, bovendien kan het IGVM je ook ondersteunen om klacht neer te leggen bij de politie. Op de website staat een handleiding om zelf beelden te laten verwijderen. Slachtoffers kunnen zelf ook gebruik maken van stopncii.org.

Wanneer het slachtoffer minderjarig is, kan je terecht bij Child Focus.

Sinds 2022 is er in België een meldpunt voor slachtoffer van mensenhandel: www.stopmensenhandel.be. In 2023 werd er een telefoonnummer toegevoegd: 078 055 800. Er is ook een nieuwe online sectie waarin je brochures en video's vindt die op een duidelijke manier informatie geven over de definitie van mensenhandel, welke vormen er zijn en op welke manieren je mensenhandel kunt herkennen. Op deze manier wil stopmensenhandel.be de dienstverlening voor slachtoffer eenvoudiger maken en de drempel verlagen.

Het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI): ijvert voor gelijke kansen voor alle burgers en maakt beleidsmakers en de bevolking meer vertrouwd met de mensenrechten. Schendingen van mensenrechten kunnen hier gemeld worden. Wanneer je als burger meent gediscrimineerd te zijn, kan je eventueel een beroep doen op bemiddeling en oordeelvorming van de geschillenkamer. Ook seksuele intimidatie is een vorm van discriminatie. Je kan ook een melding doen: [homepagina](#) - [Doe een melding](#).

Het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag is er voor jou wanneer je grensoverschrijdend gedrag hebt meegemaakt in een sportclub, universiteit, theatergezelschap of in een andere Vlaamse sector of organisatie. Of ken je iemand die dit heeft meegemaakt? Zoek je advies of begeleiding bij stappen die je kan ondernemen? Bel naar het gratis nummer 0800 13184. Bereikbaar elke werkdag van 9 tot 17 uur en op maandagavond van 17 tot 20 uur. Je kan er ook een chatgesprek starten elke werkdag van 9u tot 17u of mailen naar meldpunt@vlaanderen.be.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag in Vlaamse instellingen:

- o [Algemene, revalidatie- of universitaire ziekenhuizen, psychiatrische ziekenhuizen, Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg en de initiatieven voor Beschut Wonen ten behoeve van psychiatrische patiënten, woonzorgvoorzieningen en verenigingen van mantelzorgers en gebruikers](#): je gebruikt dit [Formulier om seksueel grensoverschrijdend gedrag te melden \(241118\) \(170 KB\) "word"](#). De klacht moet je melden aan de Afdeling Eerstelijns en Gespecialiseerde Zorg, team Welzijnswerk door het formulier te mailen naar: welzijnswerk@vlaanderen.be
- o [Woonzorglijn](#): geeft informatie en advies en behandelt klachten over residentiële ouderenvoorzieningen. Vragen of klachten over een woonzorgcentrum, een assistentiewoning, een centrum voor kortverblijf of een dagverzorgingscentrum kunnen via deze lijn beantwoord worden. Telefoonnummer: 02 553 75 00; e-mail: woonzorglijn@vlaanderen.be ; je kunt ook online een klachtenformulier invullen: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/een-vraag-of-klacht-voor-de-woonzorglijn-0>

Onderwijs:

- o [Universiteit Antwerpen Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [KULeuven Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag informatie over sociale veiligheid en grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [UHasselt Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [VUB Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [UGent meldpunt grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [Artesis Plantijn Hogeschool Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [Artevelde Hogeschool Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [Hogent Hogeschool Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [Howest Hogeschool Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag voor studenten](#)

- o [Karel De Grote Hogeschool Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [Odisee Hogeschool Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [VIVES Hogeschool Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [UCLL Hogeschool Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [Thomas More Hogeschool Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag](#)

Lokaal:

- o Antwerpen: [Hulp bij seksuele intimidatie](#)
- o Gent: [Was je slachtoffer van seksueel geweld of grensoverschrijdend gedrag?](#)
- o Leuven: [Meld een probleem](#) (ook over discriminatie en geweld)
- o Brugge: [Safer Cities](#)
- o Hasselt: [meldpunt discriminatie](#)
- o Kortrijk: [over je grens?](#)
- o Mechelen: [grensoverschrijdend gedrag melden; doe een aangifte](#)
- o Oostende: [doorverwijzing naar JAC voor jongeren](#)
- o Roeselare: [welzijnswijzer](#)
- o Sint-Niklaas: [algemene meldingen; doorverwijzingen naar andere diensten](#)
- o Turnhout: [Safer Cities; doorverwijzingen naar andere diensten](#)

Begeleiding en hulpverlening

[Dienst Slachtofferonthaal Justitiehuisen](#) Als je aangifte hebt gedaan bij de politie en je wil weten wat er met je klacht gebeurt dan kan de dienst slachtofferonthaal je informatie geven over je dossier (vanaf de indiening van klacht tot de strafuitvoering). Deze dienst kan je ook bijstaan en ondersteuning bieden tijdens de gerechtelijke procedure, bijvoorbeeld bij de teruggave van inbeslaggenomen stukken, bij de inzage van het dossier, bij zittingen van de rechtbank, ...

[Juridische eerstelijnsbijstand](#), ook gekend als het Gratis Advocaten Advies, biedt praktische inlichtingen, juridische info en een eerste juridisch advies. Indien nodig word je doorverwezen naar een gespecialiseerde organisatie. Deze gratis dienst, georganiseerd door de Commissie voor Juridische Bijstand, staat open voor iedereen, ongeacht je inkomen.

CAW (Centrum Algemeen Welzijnswerk) helpt mensen met al hun vragen en problemen die te maken hebben met welzijn, ook bijvoorbeeld over relatieproblemen, familiaal en seksueel geweld. Er is begeleiding mogelijk, opvang of crisis hulp. Er zijn 11 CAW's verspreid over Vlaanderen. Daaronder vallen ook vluchthuizen voor vrouwen (en hun kinderen), vrouwenopvangcentra en het vluchthuis voor mannen. De jongerenwerking van het CAW is het [JAC](#) (Jongeren Advies Centrum), als minderjarige kun je daar terecht voor welzijnsproblemen. [Slachtofferhulp CAW](#) helpt mensen met de verwerking van een schokkende gebeurtenis. Slachtofferhulp biedt een integrale begeleiding en emotionele ondersteuning bij het verwerkingsproces. Er zijn heel wat fysieke locaties van Slachtofferhulp, maar je kunt tussen 13u en 17u ook chatten.

Veilig Huis (of de vroegere **Family Justice Centers**) in Vlaanderen zorgt voor verbinding tussen gezinnen en de betrokken diensten. Veilig Huis brengt verschillende diensten, die een rol spelen in de aanpak van familiaal geweld, samen onder één dak. Het vertrekpunt is steeds een bezorgdheid en de wens om gezinnen te helpen. Veilig Huis werkt op basis van aanmelding door professionele diensten. Momenteel kunnen gezinnen dus zelf niet rechtstreeks terecht bij Veilig Huis, met uitzondering van hun **steungroepen**. Momenteel zijn er Veilige Huizen in Oostende, Kortrijk, Gent, Antwerpen, Mechelen, Halle, Leuven, Geel, Hasselt.

Zorgcentra na seksueel geweld (ZSG): is een dienst die in een aantal ziekenhuizen wordt aangeboden aan elk slachtoffer van seksueel geweld, 24u/7d. De ZSG bieden allesomvattende zorg aan slachtoffers van seksueel geweld en advies aan hun steunfiguren. Deze zorg wordt aangeboden onder één dak door een speciaal opgeleid team; zie ook de rubriek veel gestelde vragen. In Vlaanderen zijn er ZSG's in Roeselare, Gent, Antwerpen, Leuven, Genk en ook één in Brussel.

Moderator is een forum voor herstelrecht en bemiddeling. Het helpt slachtoffers van seksueel misbruik in het verleden en daders om het gesprek aan te gaan over feiten, achtergronden, betekenis en gevolgen van het misdrijf, zodat vragen een antwoord krijgen en het gebeurde een plaats kan krijgen in het verdere leven. Moderator organiseert ook herstelgerichte dialooggroepen.

Over De Grenzen Heen – Geraakt door geweld vzw zet in op het opvangen van de zorgdragers van slachtoffers van (seksueel) geweld, niet enkel de slachtoffers van (seksueel) geweld zelf; op de verbinding en dialoog tussen slachtoffers, plegers, contextfiguren en de burger. De vertelkamer heeft vrije ingang en wordt elke vrijdag georganiseerd tussen 15u en 18u30. Er zijn ook vormingen voor leden die engagement willen opnemen, er is een aanbod van psycho-educatie, praatgroepen en persoonlijke trajecten kunnen opgestart worden. Tenslotte zijn er tal van activiteiten.

IM Landelijk organiseert lotgenotengroepen voor slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag of geweld (en mensen uit hun omgeving). Er zijn diverse lotgenotengroepen, zowel in samenstelling als in activiteit. De focus ligt vooral op het ontmoeten van lotgenoten in alle veiligheid met respect voor elkaar en elkaars privacy. Meestal begeleidt een tandemwerking (professional en ervaringsdeskundige) de lotgenotengroepen.

Anaktisi vzw organiseert lotgenotengroepen in Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen. Daarnaast geeft Anaktisi lezingen en getuigenissen voor verschillende organisaties. De vzw zet zich ook actief in om slachtoffers te vertegenwoordigen bij de beleidsmakers.

Beweging tegen geweld – vzw Zijn activeert en verbindt de samenleving om relationeel geweld te voorkomen en te verhelpen. Vzw Zijn organiseert een Mannenlotgenotengroep, voor mannelijke slachtoffers van partnergeweld.

[Persephone vzw](#) is een vereniging voor vrouwen met een handicap of een invaliderende ziekte. Persephone streeft ernaar om jaarlijks een cursus zelfverdediging voor vrouwen met een lichamelijke of zintuiglijke handicap te organiseren, in verschillende regio's.

[GAMS België](#) is een groep voor de afschaffing van vrouwelijke genitale verminking. GAMS biedt psychosociale begeleiding, juridische ondersteuning; organiseert vormingen en workshops.

[PUNT.VZW](#) Advies- en informatiecentrum seksueel grensoverschrijdend gedrag, Punt vormt het eerste aanspreekpunt voor slachtoffers en hun omgeving: vindt de juiste hulpverlener, lotgenotenwerking, gespecialiseerd aanbod voor LGBT+ personen

[PAG-ASA](#): Biedt ondersteuning aan voor slachtoffers van mensenhandel, ze bieden hun de mogelijkheid tot autonomie en re-integratie. PAG-ASA heeft verschillende zaken in hun aanbod: uitgebreide ondersteuning van slachtoffers, een collectieve schuilplaats, juridische hulp, administratieve hulp, psychosociale hulp, hulp in het vinden van een woonplaats, groepsactiviteiten en verschillende gerichte projecten

[Payoke](#): een vzw die strijdt tegen de handel in en uitbuiting van mensen. Ze bieden gespecialiseerde opvang en begeleiding voor alle slachtoffers van mensenhandel. Payoke biedt onthaal en opvang, begeleiding en zorgt voor sensibilisering. Ze richten zich naast mensenhandel ook specifiek op slachtoffers van tienerpooiers. In 2019 is Payoke aangeduid als het referentiecentrum in Vlaanderen voor deze slachtoffers. De exclusieve bevoegdheden en bijhorende fondsen werden door de Vlaamse overheid toegekend.

Informatie en vorming

[Sextooh](#) (sexting) is het educatieve platform van Child Focus rond sexting en genderstereotypes. Er worden pedagogische fiches en video's aangeboden op de website om met jongeren in debat te gaan over de dynamiek van genderstereotypen en de invloed ervan op sexting.

[watwat.be](#): no-nonsense info voor jongeren; o.a. over sexting, welzijn en LGBTQIA+. WAT WAT is een platform van meer dan negentig organisaties die jongeren willen informeren en begeleiden naar advies of hulp.

[Sensoa](#) zet zich o.a. in tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag. Sensoa ondersteunt kinderen en jongeren en werkt daarom naar leraars, andere professionelen en ouders om relationele en seksuele vorming te geven:

- o [Hoe kan je helpen als je seksueel grensoverschrijdend gedrag ziet?](#)
- o [Alles over seks/seksueel grensoverschrijdend gedrag](#)
- o [Lesgeven over grenzen en weerbaarheid](#)
- o Vormingen: [Opleiding Seksueel grensoverschrijdend gedrag: preventie en beleid](#)

Allesoverseks.be is een website van Sensoa en biedt antwoorden op verschillende vragen rond seksualiteit zoals o.a. seksueel grensoverschrijdend gedrag, seksuele intimidatie, seksueel misbruik, aanranding, verkrachting en grooming.

[Beweging tegen geweld – vzw Zijn](#) brengt de samenleving in beweging tegen familiaal en seksueel geweld om de spiraal van geweld te doorbreken. Zijn ontwikkelt initiatieven in Vlaanderen en Brussel, gericht naar een breed publiek. Deze initiatieven omvatten o.a. sensibilisatie, acties en campagnes, netwerkvorming en educatie/vorming. Zijn heeft een aanbod voor scholen, jeugdbewegingen, organisaties, bibliotheken en organiseert vorming op maat.

[Zijkant. De progressieve Vrouwenbeweging vzw](#) geeft vormingen met verschillende technieken om tussen te komen bij seksueel grensoverschrijdend gedrag. Deze vormingen kaderen in een samenwerking met Sensoa voor de #WijGrijpenIn-campagne.

[PUNT.VZW](#) Advies- en informatiecentrum seksueel grensoverschrijdend gedrag: vindt de juiste hulpverlener, lotgenotenwerking, gespecialiseerd aanbod voor LGBT+ personen

[GAMS België](#) is een groep voor de afschaffing van vrouwelijke genitale verminking. GAMS biedt psychosociale begeleiding, juridische ondersteuning; organiseert vormingen en workshops.

[ICES](#) (Centrum Ethiek in de sport) focust onder meer op grensoverschrijdend gedrag (fysiek, psychisch, seksueel en pesten). ICES organiseert opleidingen en bijscholingen voor leden, personeel of vrijwilligers van sportfederaties, -clubs of -diensten. Wanneer je betrokken bent bij een case van grensoverschrijdend gedrag in een sportclub, kan je in eerste instantie terecht bij de club-API (vertrouwenspersoon van de sportclub) of de [federatie-API](#) (vertrouwenspersoon van de sportfederatie).

[Vlaams Ondersteuningscentrum Ouderenmisbehandeling \(VLOCO\)](#): website met info. Ouderenmis(be)handeling kan verschillende vormen en gradaties aannemen: psychische mis(be)handeling, fysieke mis(be)handeling, schending van de rechten van de betrokken oudere zoals privacy en autonomie, verwaarlozing, financieel of materieel misbruik, seksueel misbruik.

[Plan International – Safer Cities](#) Het internationaal programma Safer Cities ondersteunt jongeren wereldwijd in de strijd tegen seksueel intimidatie in de stad. Deze jongeren engageren zich om samen met Plan International hun aanbevelingen te delen met beleidsactoren en hun leeftijdsgenoten te sensibiliseren. In België hebben de steden Antwerpen, Brussel, Charleroi, Turnhout, Brugge en Gent zich al bij het Safer Cities programma aangesloten. In de komende jaren wil Plan International België het programma in meer steden uitvoeren.

[Amnesty International België – Samen tegen seksueel geweld](#): Amnesty International voerde campagne om de Belgische overheden op te roepen een topprioriteit te maken van de strijd

tegen seksueel geweld. Op hun website formuleren ze enkele krachtige eisen om te voldoen aan een veiligere samenleving.

[MoveMen](#) sensibiliseert en informeert over stereotypen en schadelijke opvattingen over mannelijkheid, en hoe deze opvattingen in relatie staan tot gender(on)gelijkheid, relaties, discriminatie en privileges en geweld. Op die manier draagt MoveMen bij aan maatschappelijke verandering, zowel op individueel als op institutioneel niveau. Op hun website hebben ze ook een [handleiding voor het werken met mannen in detentie](#). Met behulp van de handleiding is het mogelijk om een programma samen te stellen voor het openbreken van genderstereotypen, het versterken van zelfvertrouwen van de deelnemers, het verbeteren van hun relaties en de preventie van gendergerelateerd geweld.

[IGVM/Geweld](#) (Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen) coördineert het [Nationaal Actieplan \(NAP\) tegen gendergerelateerd geweld](#); sensibiliseert en informeert over vormen van geweld (zoals partnergeweld, eengerelateerd geweld, gedwongen huwelijk, vrouwelijk genitale verminking, wraakporno); brengt knelpunten in kaart (laat wetenschappelijke onderzoeken uitvoeren); formuleert beleidsaanbevelingen.

[Cease-violence.eu](#): met het CEASE-netwerk zetten de Belgische werkgevers en werkgeefsters zich in om gendergerelateerd geweld te bestrijden; info en e-learning over intrafamiliaal geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk.

[PAG-ASA](#): Biedt ondersteuning aan voor slachtoffers van mensenhandel, ze bieden hun de mogelijkheid tot autonomie en re-integratie. PAG-ASA heeft verschillende zaken in hun aanbod: uitgebreide ondersteuning van slachtoffers, een collectieve schuilplaats, juridische hulp, administratieve hulp, psychosociale hulp, hulp in het vinden van een woonplaats, groepsactiviteiten en verschillende gerichte projecten.

[Seksueel Geweld](#) maakt enkele suggesties over wat er beter kan in het beleid tegen seksueel geweld.

Stop Violence Brussels

[stop-violence.brussels](#) | [Zoek hulp bij gendergerelateerd geweld in Brussel](#)

Deze website centraliseert de beschikbare hulp voor slachtoffers van gendergerelateerd geweld in Brussels Hoofdstedelijk Gewest: ik heb geweld ondergaan – ik wil een slachtoffer helpen – ik ben een professional.

De sociale kaart biedt gespecialiseerde diensten voor gendergerelateerd geweld in het Brussels Gewest. Je kan filters selecteren om de relevante diensten weer te geven die je kunnen helpen (gratis):

- Soorten geweld: (ex)partnergeweld, seksueel geweld, seksuele uitbuiting, vrouwelijke genitale verminking, gedwongen huwelijken, eengerelateerd geweld, cybergeweld, seksistische en/of seksuele intimidatie, gynaecologisch of verloskundig geweld.
- Soorten diensten: telefonisch advies en doorverwijzing, eerste raadpleging en beoordeling, medische ondersteuning, sociale ondersteuning, psychologische ondersteuning, onderdak, opvang van ouders met kinderen, collectieve lotgenotengroepen/supportgroepen, ondersteuning rond seksuele en reproductieve gezondheid.
- Specifieke situaties: gebruik en/of verslaving, psychische stoornissen, handicap, LGBTQI+, sekswerk/prostitutie, onzekere administratieve situatie, taalbarrières, dak- en thuisloosheid.
- Werktaalen: Engels, Frans, Nederlands
- Beschikbaarheid/openingsuren
- Toegankelijkheid: gebouwen en andere mogelijke aanpassingen

Er is een toolbox beschikbaar voor professionals die werken met slachtoffers van geweld. Deze box bevat verschillende hulpmiddelen/tools die gevalideerd zijn door deskundigen uit de vrijwilligerssector die gendergerelateerd geweld bestrijden.

Er is een tabblad dat focust op wat een persoon zelf kan doen, er wordt een onderscheid gemaakt tussen het slachtoffer van het geweld en de pleger van het geweld. Voor beide partijen is er een document met uitleg in negen verschillende talen en een video in tien verschillende talen.

Digitaal seksueel geweld – Wat kan je als slachtoffer doen?

Het IGVM heeft op zijn website een rubriek over [digitaal seksueel geweld](#) met info over de vormen van digitaal seksueel geweld: Non consensual intimate images (NCII) abuse of 'wraakporno', voyeurisme, deepnudes, sextorsion, cyberflashing,

Met daaronder deelrubrieken:

- [Wat ik kan doen als slachtoffer?](#)
- [Wat kan ik doen als getuige of als steunfiguur?](#)

Op de website staat ook een [Register van instrumenten ontwikkeld door het maatschappelijk middenveld in de strijd tegen online gendergerelateerd geweld](#). Het Register van instrumenten wordt vervolledigd door een Excelandocument, dat nog meer gedetailleerde info biedt over elk instrument van het Register (zie: [Register van instrumenten](#)).

Toolkit 2024 IGVM www.digitaalseksueelgeweld.be: deze toolkit is gericht op volwassenen en is online beschikbaar, zowel het Nederlands als in het Frans. Aan de hand van verscheidene situaties leren gebruikers hoe ze digitaal seksueel grensoverschrijdend gedrag en geweld kunnen herkennen. Verschillende vormen komen daarbij aan bod waaronder voyeurisme waarbij verborgen camera's gebruikt worden om personen die zich omkleeden stiekem te filmen, niet-consensuele verspreiding en dreigen met het verspreiden van naaktbeelden. Ook deepnudes,

seksueel getinte afbeelden of video's gemaakt met behulp van artificiële intelligentie waarover het Instituut begin dit jaar een [onderzoek](#) publiceerde, komen aan bod. Aangezien niet alle seksuele gedragingen grensoverschrijdend zijn, wordt er in de toolkit ook aandacht besteed aan seksuele gedragingen waar geen grenzen worden overschreden.

Gaat een situatie in de toolkit wel over iemands grenzen? Dan wordt er stilgestaan bij de wettelijke implicaties en hoe je in dergelijke situaties kan reageren. Voor slachtoffers, omstaander en getuigen, werkgevers maar ook plegers worden verschillende reactie- en actiemogelijkheden voorgesteld.

Aanbod voor daders en/of hun omgeving

[CAW Overzicht locaties hulp bij daderschap](#): biedt een overzicht van locaties die werken met daderschap van geweld.

Vrijwillig aanbod

[Stop it now!](#) biedt ondersteuning aan mensen die zich zorgen maken over hun eigen seksuele gevoelens of gedrag naar minderjarigen en hun naasten. Er is een [zelfhulpmodule](#), beschikbaar voor individuen die zich zorgen maken over zichzelf of voor naasten. Er is ook een [handleiding voor professionals](#) om het gesprek te starten en een [handleiding voor naasten](#) om het gesprek te starten. Je kunt bellen, mailen, chatten of gebruik maken van de aanwezig tools op de website. Stop It Now maakt deel uit van I.T.E.R.

[I.T.E.R.](#) is een ambulanc centrum voor preventie, begeleiding en behandeling van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ook jongeren tussen de twaalf en achttien jaar worden geholpen. De hulp kan gebeuren op verschillende manieren: gespecialiseerde individuele therapie en begeleiding, groepstherapie, seksuologische consultaties, relationele en seksuele vorming, partnerbegeleiding en/of gezinsondersteuning.

CAW Limburg en Team Forte van Zorggroep Zin [Spectra](#): zowel hulp op vrijwillige basis als opgelegd door justitie aan jongeren en volwassenen die problemen hebben of dreigen te ondervinden in het respecteren van grenzen op seksueel vlak.

[Aterisk](#) in Antwerpen biedt een individueel begeleidingsaanbod aan voor plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

[Time Out](#) is een project voor mensen die geweld gebruiken of gebruikt hebben tegenover hun (ex)partner. Deelnemers kunnen zich vrijwillig aansluiten vanaf achttien jaar. Er wordt gewerkt met de time out methodiek en inzicht gegeven in de spanningsopbouw om geweld te voorkomen. Mogelijks wordt de (ex)partner betrokken bij het startgesprek en de evaluatiegesprekken.

Bij de hulpverlening aan seksuele delinquenten (HSD) kan je terecht als je een meerderjarige justitiecliënt bent en als je je vrijwillig wil aanmelden. Met individuele consultaties of groepsbijeenkomsten zoeken we uit hoe je efficiënt aan de slag kan gaan. Er zijn enkele voorwaarden om aan de begeleiding te kunnen deelnemen: een minimum aan besef van normoverschrijding en schuld hebben; akkoord gaan met de afspraken over de begeleiding of hulpverlening; over voldoende cognitieve, affectieve en communicatieve mogelijkheden beschikken; ambulant begeleidbaar en te helpen zijn; geen zware verslaving of ernstige psychiatrische problematiek hebben.

Aanbod voor justiciabelen

CAW Noord-West-Vlaanderen Gerechtelijk opgelegde hulp – Gedragstrainingen: De Gedragstrainingen richten zich tot meerderjarige misdrijfplegers, die de feiten (deels) hebben bekend (o.a. familiaal geweld). De training is bedoeld voor personen die slechts een gebrekkig inzicht hebben in de achterliggende dynamieken of in het hanteren van adequate oplossingsstrategieën. Cliënten kunnen hier enkel terecht na een doorverwijzing vanuit het Justitiehuis

CAW Zuid-West-Vlaanderen Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen (AGM) en Dader in Zicht (DIZ) Kortrijk richten zich op het uitvoeren van Gerechtelijk Opgelegde leermaatregelen en begeleidingsmaatregelen.

CAW Limburg en Team Forte van Zorggroep Zin Spectra: zowel hulp op vrijwillige basis als opgelegd door justitie aan jongeren en volwassenen die problemen hebben of dreigen te ondervinden in het respecteren van grenzen op seksueel vlak.

I.T.E.R. is een ambulant centrum voor preventie, begeleiding en behandeling van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ook jongeren tussen de twaalf en achttien jaar worden geholpen. De hulp kan gebeuren op verschillende manieren: gespecialiseerde individuele therapie en begeleiding, groepstherapie, seksuologische consultaties, relationele en seksuele vorming, partnerbegeleiding en/of gezinsondersteuning.

Bij de hulpverlening aan seksuele delinquenten (HSD) kan je terecht als je een meerderjarige justitiecliënt bent en als je je vrijwillig wil aanmelden. Met individuele consultaties of groepsbijeenkomsten zoeken we uit hoe je efficiënt aan de slag kan gaan. Er zijn enkele voorwaarden om aan de begeleiding te kunnen deelnemen: een minimum aan besef van normoverschrijding en schuld hebben; akkoord gaan met de afspraken over de begeleiding of hulpverlening; over voldoende cognitieve, affectieve en communicatieve mogelijkheden beschikken; ambulant begeleidbaar en te helpen zijn; geen zware verslaving of ernstige psychiatrische problematiek hebben.

Het leerproject voor Daders van Seksueel Geweld (LSDG) is een alternatieve opgelegde gerechtelijke maatregel voor plegers van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Een begeleiding binnen LSDG is maatwerk. De duur van de begeleiding wordt bepaald door het kader waarbinnen je verwezen wordt, je kunt nadien de begeleiding op vrijwillige basis verderzetten.

Aanbod voor slachtoffers én daders

CAW Overzicht locaties slachtoffers en daders: biedt een overzicht van locaties die werken met slachtoffer- of daderschap van geweld.

Commissie Erkenning en bemiddeling (of de erkennings-en bemiddelingscommissie historisch misbruik): de mogelijkheid geven erkenning te krijgen voor wat slachtoffers werd aangedaan. Zowel slachtoffers van geweld en misbruik binnen instituten/organisaties als binnen de privésfeer (thuis, familieverband, kennissen) kunnen zich beroepen op de commissie. Het misbruik dient minstens 10 jaar geleden te zijn. Het kan zowel gaan om fysiek, seksueel als emotioneel misbruik of geweld en verwaarlozing. Binnen de commissie is er de mogelijkheid om op vraag van het slachtoffer een dialoog te proberen starten met de vermeende pleger van de feiten en/of de plaats waar de feiten gebeurden. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van professionele bemiddelaars die lid zijn van de commissie.

Moderator Forum voor herstelrecht en Bemiddeling: helpt slachtoffers van seksueel misbruik in het verleden en daders om het gesprek aan te gaan over feiten, achtergronden, betekenis en gevolgen van het misdrijf, zodat vragen een antwoord krijgen en het gebeurde een plaats kan krijgen in het verdere leven. Moderator organiseert ook herstelgerichte dialooggroepen, o.a. over seksueel grensoverschrijdend gedrag.

CAW Herstellen is beter dan straffen: Het CAW komt sterk op voor een humane, gemeenschapsgerichte en herstelgerichte justitie. Dat is in het belang van iedereen: de daders, de slachtoffers, hun omgeving en de ruimere samenleving.

Het CAW biedt daarom hulpverlening op aangeven van justitiële diensten. De hulpvraag kan daarbij vrijwillig gesteld worden of door justitie aan de dader opgelegd worden. CAW onderscheidt hierbij:

- De bezoekerimte als opgelegde maatregel,
- De alternatieve, gerechtelijke maatregelen in het kader van daderhulp,
- Daders die worden doorverwezen door Justitie en tegen wie een gerechtelijke maatregel loopt in verband met zedenfeiten.

Aterisk in Antwerpen draagt bij tot een constructieve en herstelgerichte aanpak van criminaliteit. Het verbindt de perspectieven van dader, slachtoffer en de maatschappij om zo polariteit te overstijgen en voor iedereen groeikansen te creëren. Verschillende onderwerpen komen aan bod, o.a. intrafamiliaal geweld.

COSA in Antwerpen is een vrijwilligersproject voor de (re-)integratie van seksuele delinquenten in de samenleving.

Het team tijdelijk huisverbod (THV) is een onderdeel van het Family Justice Center en werken enkel op verwijzing van de justitie-assistenten. THV werkt met gezinnen of koppels waarbij een

tijdelijk huisverbod werd uitgesproken door het parket. Ze werken outreachend en aanklappend en geloven sterk in de kracht van verbinden.

I.T.E.R. is een ambulant centrum voor preventie, begeleiding en behandeling van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ook jongeren tussen de twaalf en achttien jaar worden geholpen. De hulp kan gebeuren op verschillende manieren: gespecialiseerde individuele therapie en begeleiding, groepstherapie, seksuologische consultaties, relationele en seksuele vorming, partnerbegeleiding en/of gezinsondersteuning.

Bij CAW De Kempen bieden ze koppelbegeleiding in het kader van intrafamiliaal geweld aan. Ze richten zich op het creëren van veiligheid binnen de relatie en het doen stoppen van het geweld. Eens er voldoende veiligheid is, komen de achterliggende problemen van het geweld aan bod.

Seksueel Geweld (geen vzw) werkt niet met praatgroepen maar tracht via Instagram mensen te verbinden; niet alleen slachtoffers, maar ook daders en familieleden. Het doel is om seksueel geweld voor iedereen bespreekbaar te maken. Enkel door te praten, kunnen we elkaar begrijpen. En als we het begrijpen, kunnen we er iets aan doen.

Aanbod voor omstaanders

De website horenzienenpraten.be geeft informatie voor getuigen van geweld en over de vijf A's: anderen betrekken, afleiden, afzonderen, aanspreken en aanwezig blijven.

ZIJkant en de VUB hebben een spel rond straatintimidatie gemaakt, genaamd City Confessions. Het bordspel sensibiliseert jongvolwassenen over seksueel grensoverschrijdend gedrag en reikt technieken aan om te reageren als omstaander. Dit spel is terug te vinden op de website van horenzienenpraten.be en zet opnieuw in op de vijf A's.

Zowel ZIJkant als vzw Zijn geven vormingen die zijn vormgegeven door Sensoa in bystandertraining. In de vorming wordt stilgestaan bij het herkennen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en bij het belang van ingrijpen. In verschillende steden in Vlaanderen worden er door professionelen of burgers ook regelmatig omstaandertrainingen gegeven. Amal, cavaria, het Hannah Arendt Instituut en Sensoa bieden dit soort trainingen aan op aanvraag.

Op de website van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) staan enkele praktijkvoorbeelden om grensoverschrijdend gedrag in stedelijke omgevingen tegen te gaan. Zo is er het actieplan grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven in Leuven, dat loopt tot 31 december 2025. Er werd communicatiemateriaal, een publiekspagina en een toolbox voor evenementen en uigaansgelegenheden ontwikkeld. Er werden daarmee (test)events georganiseerd met care-werking en preventieve boodschappen. In Gent zijn ze ook aan de slag gegaan tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit aan de hand van een toolbox voor een veilig nachtleven. Hierbij krijgen baruitbaters en organisatoren tools aangereikt om het beleid van hun zaak met betrekking tot seksueel grensoverschrijdend gedrag aan te pakken op een structurele manier. De cafés en organisatoren kunnen op hun eigen tempo en op maat van hun

zaak of evenement bepalen welke aanpassingen bij hun noden passen. Ook stad Antwerpen zegt stop tegen seksuele intimidatie. De stad wilde duurzame oplossingen om problemen rond seksueel grensoverschrijdend gedrag op te lossen. Daarom hebben ze ingezet op [beleidstrajecten](#) in samenwerking met [Pimento vzw](#).

Het Brussels Hoofdstedelijke Gewest heeft een sensibiliseringscampagne opgezet. Ze hebben een gemeenschap opgericht, namelijk [the FAM](#) en de gouden regel van deze gemeenschap is om in te grijpen wanneer je getuige bent van een feit. Deze campagne biedt de deelnemers handvaten aan om correct te reageren in verschillende situaties, ze werken met de 5D regel: delay, distract, direct, delegate and document. Naast de 5D's en de bestaande diensten, lanceert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een zesde D van deurbel. Ieder lid van de FAM wordt uitgenodigd een FAM-sticker op hun deurbel te plakken. Dit voor een gevoel van ondersteuning voor slachtoffers en waarschuwing naar daders.

L'oréal Paris biedt een [onlinetraining Stand Up Against Street Harassment](#) aan. Momenteel hebben meer dan 3,5 miljoen mensen de training al doorlopen.

In de brochure '[Waarom deed niemand iets? Getuige van partnergeweld? Kijk niet weg](#)' staat uitgelegd hoe je als omstaander best kan reageren op deze situatie. Er staat ook in hoe je een kind kan ondersteunen dat partnergeweld meemaakt. Kinderen worden bij familiaal geweld tussen (ex-)partners vaak over het hoofd gezien. Toch hebben zij meer in de gaten dan je denkt. Getuige zijn van familiaal geweld kan grote gevolgen hebben, ook voor baby's en jonge kinderen. Lees meer in [de brochure "Geweld in huis raakt kinderen"](#).

Deze tips kunnen alvast helpen:

- Praat met je kind, geef antwoord op hun vragen in begrijpelijke taal.
- Herstel het vertrouwen van je kind door de normale gang van zaken weer te hervatten: ga bijvoorbeeld weer naar school, naar je sportclub.
- Zoek steun bij mensen die jij en je kind vertrouwen.

Het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen heeft een "[praktische gids voor Belgische ondernemingen, strijden tegen partnergeweld](#)". Hierin staat vermeld wat de gevolgen van partnergeweld zijn voor het werk en de beroepsomgeving, welke signalen kunnen wijzen op een geweldsituatie, welke verantwoordelijkheid een werkgever draagt, wat een slachtoffer verwacht van de werkplek en hoe je als werkgever een slachtoffer kunt ondersteunen.

Je kan als getuige van partnergeweld terecht bij [1712](#), [Tele-Onthaal](#) (106) of de politie (101).